

REFERAT Sundheds- og Forebyggelsesudvalget d. 02-06-2026

Mødedato	Tirsdag d. 02. juni 2026 kl. 08:00
Mødested	425
Mødedeltagere	Ida Smed, Eivind Underbjerg Hansen, Christian Mutwa Christensen, Kim Petersen Wandahl, Arne Leyh Petersen, Dorrit Knudsen, Erwin Andresen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets budgetlægning 2027-2030.....	4
Godkendelse af tidsplan for revision af Temahandleplan for rusmidler.....	6
Godkendelse af deltagelse i forskningsprojekt: Sprog i sundhedsplejen.....	8
Orientering om Sundhedsplejens arbejde med mental sundhed.....	10
Orientering om møde i Sundhedsråd Sønderjylland den 26. maj 2026.....	12
Gensidig orientering.....	13
Underskriftsside.....	14

Punkt 54: Godkendelse af dagsorden

25/29536

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at dagsordenen godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Christian Mutwa Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 55: Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets budgetlægning 2027-2030

26/8064

Sagsfremstilling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget behandlede den 5. maj 2026 budget 2027-2030. Der er ikke konstateret driftsudfordringer i Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets regi. Udvalget besluttede desuden på mødet, at den del af udvalgets hidtidige budget til patientrettet forebyggelse, der ligger ud over den negative DUT-regulering, placeres i en særskilt forebyggelses-pulje til eventuel senere udmøntning. Beløbet udgør 0,478 mio. kr.

Jf. Økonomiudvalgets rammeudmelding fra den 17. marts 2026 har Sundheds- og Forebyggelsesudvalget mulighed for at udarbejde bidrag til et udvidelseskatalog (driftsønsker) indenfor en ramme på 1,0 mio. kr.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget besluttede på mødet den 5. maj 2026 en foreløbig prioritering af forslag 3, 5, 6, 9, 10, 11, 15, 16, 17 og 18 med henblik på høring.

Til brug for dette fremsendes,

- Oversigt over forslag til udvidelsesønsker (bilag 1)
- Noter til forslag til udvidelsesønsker (bilag 2).

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget drøftede på mødet den 5. maj 2026 forslagene med henblik på prioritering den 2. juni 2026. Udvidelsesforslagene er efter udvalgets ønske suppleret med et nyt forslag 19.

Herudover fremsendes,

- Budgetnotat for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget (bilag 3).

Høring/udtalelse

Der foreligger høringssvar fra Seniorrådet og Handicaprådet samt udtalelse fra Sektorudvalget for Social & Sundhed.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at budgetnotat for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkendes, og

at udvalget prioriterer forslag til udvidelsesønsker.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

1. at godkendt.

2. at udvalget prioriterer følgende forslag: 11, 16 og 19 (samlet beløb 330.000 kr.), 17 (435.000 kr.) og 18.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets forslag til udvidelsesønsker - Budget 2027 - 20230-WT.pdf

Bilag 2 Noter til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget forslag til driftsønsker - budgetforslag 2027-2030-WT.pdf

Bilag 3 Budgetnotat for Sundheds- og Forebyggelsesudvalget - Budget 2027 - 2030.pdf

Høringssvar Seniorrådet budget 2027-30 - Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Høringssvar Handicaprådet vedr. Budget 2027-2030.pdf

Udtalelse til Sundhed og forebyggelsesudvalget budget 2027-2030.pdf

Punkt 56: Godkendelse af tidsplan for revision af Temahandleplan for rusmidler

26/13307

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at der træffes beslutning om procesplanen for revision af Temahandleplan for rusmidler 2025-2026.

Aabenraa Kommunes sundhedspolitik implementeres gennem temahandleplaner. Formålet med planerne er at synliggøre kommunens indsats samt rammesætte udviklingen på området. Målet med temahandleplanen er at forebygge problematisk brug af rusmidler, mindske skadevirkninger samt sikre, at borgere med rusmiddelproblemer får den rette støtte og behandling.

Siden godkendelsen af den nuværende Temahandleplan for rusmidler 2025–2026 har rusmiddelområdet både i Aabenraa Kommune og på landsplan været præget af udvikling i arbejdstilgange samt strukturelle og adfærdsmæssige forhold.

Udviklingen i de unges adfærd er nuanceret. Ifølge Ungeprofilundersøgelsen 2025/2026 er andelen af unge, der eksperimenterer med cannabis, faldende. Der ses dog en mindre stigning i forbruget af centralstimulerende stoffer som kokain og amfetamin. Samtidig udgør ulovligt salg af lattergas samt misbrug af ikke-ordineret Ritalin og opioider fortsat en dokumenteret risiko i ungemiljøerne.

Området for dobbeltdiagnoser er i gang med en omstilling som følge af ny lovgivning. En aftale mellem regeringen, KL og Danske Regioner betyder, at ansvaret for rusmiddelbehandling af borgere med en samtidig moderat til svær psykisk lidelse trinvist flyttes til regionerne. Denne opgaveflytning forventes at være fuldt indfaset inden udgangen af 2027.

Aabenraa Kommunes grænsenære placering betyder desuden, at den tyske liberalisering af cannabislovgivningen kan påvirke kulturen og markedet omkring rusmidler. Desværre ses en tendens til stigende konkurrence omkring leveringen af stærkere cannabis og øget udbud af syntetisk fremstillede hashprodukter.

Området bærer også præg af udvikling i arbejdsmetoderne med fokus på bl.a. øget tilgængelighed for behandlingen via supplerende onlinebehandling samt traumeorienteret rusmiddelbehandling.

Revisionsproces for temahandleplanen

Revision af temahandleplanen er planlagt til at forløbe i efteråret 2026. Processen vil involvere en arbejdsgruppe af relevante fagpersoner, herunder ”Hus til ung”, SSP samt koordinatoren for CampusRåd Aabenraa. Arbejdsgruppen skal kvalificere temahandleplanens indhold i lyset af udviklingen på området, hvorefter det reviderede udkast fremsendes til politisk behandling.

Den forventede tidsplan for den politiske behandling er:

- Oktober: Revideret udkast til første behandling i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.
- November: Eventuel fremsendelse til høring i relevante politiske fagudvalg og råd mv.
- December: Godkendelse af temahandleplanen i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget med efterfølgende godkendelse i Økonomiudvalget og endelig godkendelse i Byrådet.

Den nuværende Temahandleplan for Rusmidler 2025-2026 er vedhæftet som bilag til sagen.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at tidsplan for revision af Temahandleplan for rusmidler 2025-2026 godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Bilag

Udkast - Temahandleplan for rusmidler-WT

Punkt 57: Godkendelse af deltagelse i forskningsprojekt: Sprog i sundhedsplejen

26/12058

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at udvalget godkender Sundhedsplejens deltagelse i forskningsprojektet "Sprog i sundhedsplejen".

Projektets formål er at undersøge, hvordan sundhedsplejerskers kompetencer kan anvendes mere systematisk til at understøtte børns tidlige sprogudvikling gennem vejledning af forældre i barnets første leveår. Baggrunden er, at tidlig sprogudvikling har væsentlig betydning for barnets trivsel og læring.

Indholdet i projektet omfatter bl.a.:

- kompetenceudvikling af sundhedsplejersker,
- anvendelse af evidensbaserede vejledningsmaterialer ved hjemmebesøg,
- understøttende materialer til forældre,
- samt i barnets andet leveår mulighed for fire ekstra hjemmebesøg med sprogligt fokus.

Projektet er et forsøg, hvor der indgår både en indsatsgruppe og en kontrolgruppe. Både indsatsgruppen og kontrolgruppen vil modtage den almindelige indsats, mens indsatsgruppen i tillæg hertil også vil have mulighed for fire ekstra hjemmebesøg i barnets andet leveår. Derved kan kontrolgruppen fungere som sammenligningsgrundlag til vurdering af effekten af projektet. Dette skal bidrage med viden om effekten af sundhedsplejerskernes vejledningspraksis og forældrenes adfærd på børnenes sproglige udvikling.

I projektets periode vil dette i praksis derfor betyde, at halvdelen af børnene i småbørnssundhedsplejen får tilbud om ekstra hjemmebesøg i barnets andet leveår, mens den anden halvdel i kontrolgruppen får det almindelige tilbud.

Projektet indebærer et begrænset yderligere tidsforbrug til kompetenceudvikling, implementering af indsatsen samt bidrag til dataindsamling og evaluering. Udgifter hertil afholdes indenfor rammen af Center for Sundhedsfremme & Forebyggelse. Eksterne midler fra projektet afholder udgifter til de ekstra hjemmebesøg, som tilbydes indsatsgruppen i barnets andet leveår.

Det vurderes samlet, at deltagelse i projektet vil kunne bidrage til udviklingen af kommunens sundhedsplejeindsats og til styrkelse af den sundhedsfremmende og tidligt forebyggende indsats for småbørn og familier. Mere specifikt forventes det, at børnene i indsatsgruppen får en sproglig gevinst via indsatsen.

Projektet gennemføres af TrykFondens Børneforskningscenter ved Aarhus Universitet og løber i perioden oktober 2026 til og med november 2029. Resultater på baggrund af projektet forventes at blive tilgængelige startende fra 2029.

Invitationen til deltagelse i forskningsprojektet fremgår af vedhæftede bilag.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at Sundhedsplejen deltager i forskningsprojektet "Sprog i sundhedsplejen".

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Godkendt.

Bilag

Invitation_sprog_i_sundhedsplejen_09032026.pdf

Punkt 58: Orientering om Sundhedsplejens arbejde med mental sundhed

26/13119

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres udvalget om Sundhedsplejens aktuelle arbejde med mental sundhed.

Der er i stigende grad fokus på den mentale sundheds betydning for den enkeltes liv og udvikling. Undersøgelser viser gentagne gange, at der er behov for tidlige indsatser på området, så flere oplever trivsel og får mulighed for at leve "Det Gode Liv".

Sundhedsplejen har en central rolle ved at give familierne de rette værktøjer til at støbe et stabilt fundament for den mentale sundhed hos både forældre og børn. Sundhedsplejens indsats starter allerede i graviditeten og fortsætter frem til undervisningspligtens ophør.

For spædbørn og nye forældre er der i det første leveår bl.a. fokus på at understøtte den tidlige tilknytning mellem forældre og barn, da en tryk og stærk tilknytning er afgørende for barnets mentale udvikling. Derudover arbejder Sundhedsplejen systematisk med tidlig opsporing af begyndende mistrivsel hos forældre eller barn. Dette omfatter bl.a. fødselsreaktioner, hvor alle nye forældre systematisk tilbydes en screening ca. 8 uger efter fødslen. Ved tegn på en efterfødselsreaktion tilbyder Sundhedsplejen ekstra besøg med tæt opfølgning og vejledning samt henvisning til kommunens øvrige støttetilbud eller anden relevant hjælp.

For småbørn i dagtilbud fungerer Sundhedsplejen som konsulent for alle daginstitutioner i kommunen. Konsulentfunktionen indebærer tilbud om generel rådgivning og vejledning i at understøtte sundhed og trivsel. Hvis det enkelte barn udviser tegn på trivselsudfordringer, kan der – efter aftale med forældrene – indledes et individuelt vejlednings- og sparringsforløb med dagtilbuddet.

For børn i den undervisningspligtige alder gennemføres der i Aabenraa Kommune sundhedssamtaler i 1., 3., 6. og 8. klasse, hvor eleverne screenes for mental trivsel. Sundhedsplejersken skaber her en tryk ramme, så der kan tales åbent om emner som ensomhed, kropsidealer, skærm- og søvnvaner samt præstationspres. Der ses desværre en tendens, hvor flere elever udviser tegn på mistrivsel i form af f.eks. angst, stress eller ensomhed – eller andre generelle bekymringer. I den forbindelse fungerer sundhedsplejersken som en anonym og lettilgængelig samtalepartner på skolen. For at vende denne udvikling er der en stigende bevidsthed om behovet for at styrke og udvikle samarbejdet med øvrige aktører omkring børn og unge.

Det gælder blandt andet en tæt dialog med pædagoger og lærere i dagtilbud og skoler samt et tæt samarbejde med PPR og Tidlig Forebyggelse, når der er behov for mere specialiseret støtte. Derudover udvikles brobygningen til civilsamfundets tilbud, som spiller en stadig større rolle – herunder Headspace eller foreningslivet – da sociale fællesskaber og ekstern støtte er stærke redskaber til at skabe og vedligeholde mental sundhed.

Forvaltningen vil på mødet orientere yderligere om arbejdet.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Punkt 59: Orientering om møde i Sundhedsråd Sønderjylland den 26. maj 2026

26/2337

Sagsfremstilling

Udvalget orienteres i denne sag om møde i Sundhedsråd Sønderjylland den 26. maj 2026

På mødet var følgende punkter:

1. Godkendelse af dagsordenen
2. Foretræde
3. Drøftelse af vision for Sundhedsråd Sønderjyllands arbejde
4. Godkendelse af tværsektoriel samarbejdsaftale på børne- og ungeområdet i Region Syddanmark
5. Godkendelse af samarbejdsaftale med Bedre Psykiatri
6. Drøftelse af lokale muligheder for sociale investeringer
7. Lukket sag: Rehabilitering på specialiseret niveau
8. Godkendelse af forankring af InterReg Europe projektet HR4ALL om overvægt
9. Drøftelse af regional sundhedsplan 2027-2030
10. Drøftelse af ansøgning om ny bevilling til Steno Diabetes Center Odense
11. Orientering om visions- og strategiproces på Sygehus Sønderjylland
12. Orientering om mødekalender
13. Eventuelt

Referatet fra mødet er vedhæftet som bilag.

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Sundhedsråd_Sønderjylland - Referat d. 26. maj 2026

Punkt 60: Gensidig orientering

25/29536

Sagsfremstilling

- Center for Socialpsykiatri & Rusmiddel afholder asfaltbal den 12. juni 2026.
- Bo & Aktivitet afholder idrætsdag og BA Run den 17. juni 2026.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringer tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Taget til efterretning.

Punkt 61: Underskriftsside

25/29536

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at protokollen godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-06-2026

Godkendt.